

ОТЧЕТ

за изпълнение през 2022 г. на дейностите, заложиени в

Комплексната програма на Община Монтана за намаляване нивата на
ФПЧ₁₀ и ПАВ в атмосферния въздух за периода 2019-2023 г.,

приета с Решение № 956/29.11.2018 год. на Общински съвет Монтана

/Приет с Решение № 949/28.03.2023 год./

В Комплексната програма на Община Монтана за намаляване нивата на замърсителите ФПЧ₁₀ и ПАВ за периода 2019-2023 г., приета с Решение № 956/29.11.2018 год. на Общински съвет Монтана, е изготвен План за действие за изпълнение на програмата с предвидени Краткосрочни и средносрочни мерки за периода 2019 - 2021 г.

През отчетния период – 2022 г. са предприети действия за изпълнение на Краткосрочни и средносрочни мерки, както следва:

МНТ_Т_КС_1 Изпълнение на проект за уреди на домакинствата по ОПОС 2014-2020г. (изпълнение през първите три години) подмяна на отоплителни

Изпълнява се. Договорът е подписан на 19 март 2019 г. между ОП Околна среда 2014-2020 и община Монтана. Срокът за изпълнение е 54 месеца. Проектът е в начална фаза на изпълнение, като крайният срок за изпълнение на проекта е юли 2023г. С този договор ще се реализира първият проект по ОПОС за същински инвестиционни мерки, адресиращи основния източник на замърсяване на въздуха – битовото отопление. До момента са събрани 711 бр. заявления за подмяна на отоплителни уреди. Подменени са отоплителни уреди на твърдо гориво с 302 броя в 153 домакинства.

МНТ_Т_КС_2 Изпълнение на проекта по Програма LIFE, в т.ч. подмяна на 500отоплителни уреди на домакинства на дърва и въглища с по- екологични алтернативи

Изпълнява се. Във Фаза 2 на проекта по Програма LIFE са доставени и монтирани 50 бр. отоплителни устройства и 42 бр. стоманени панелни радиатори на стойност 142 301 лв. Във Фаза 3 на проекта са доставени и монтирани 186 бр. отоплителни устройства на природен газ и 46 отоплителни устройства, ползващи за гориво дървени пелети, както и 96 бр. стоманени панелни радиатори.

МНТ_И_КС_1 Ежегодно провеждане на информационни кампании за населението по въпросите на КАВ

През 2021 г. в изпълнение на проекта по програма LIFE е монтиран информационен павилион, разположен на площад „Жеравица“ в града, където на жителите на града са раздадени информационни материали и предоставени разяснения за възможностите и условията за участие в кампанията за преход към алтернативни форми за отопление на домакинствата чрез подмяна на стари отоплителни уреди на дърва и/или въглища с нови по-екологични отоплителни уреди на газ или пелети. През 2022 г. нова кампания LIFE не е провеждана.

МНТ_И_КС_2 Социологически проучвания на населението по въпросите на КАВ, в т.ч. за основните мерки

Общината разполага с информация за нагласите на населението по въпросите за качеството на атмосферния въздух (КАВ) и с информация за вида на битовото отопление на домакинствата. В рамките на проекта по Програма LIFE е проведено социологическо проучване. Нова социология не е провеждана.

МНТ_О_КС_1 Междинна инвентаризация на емисиите и оценка на въздействието на изпълнените мерки върху КАВ и при необходимост включване на допълващи мерки в плана за действие

Изпълнява се. На територията на град Монтана са монтирани и въведени в експлоатация две автоматични измервателни станции (АИС) за мониторинг на емисиите на ФПЧ в изпълнение на проекта по Програма LIFE, които са въведени в експлоатация в началото на 2021 г. АИС са разположени в двора на гимназиите - ГПЧЕ „Петър Богдан“ и ПМПГ „Св. Климент Охридски“ и до Първо основно училище „Св.св. Кирил и Методий“. Данните от измерените концентрации на ФПЧ през 2021 г. от двете АИС ще бъдат разгледани и обобщени с оглед междинна инвентаризация на емисиите.

Данните от АИС, разположена в двора на Гимназиите – ГПЧЕ „Петър Богдан“ и ПМПГ „Св. Климент Охридски“, ще бъдат съпоставени с данните от пункт „РИОСВ – Монтана“, обслужван от РЛ- Монтана към ИАОС.

Съгласно публикуваните данни с резултатите от измерените концентрации на ФПЧ₁₀ в пункт „РИОСВ- Монтана“ превишенията на средноденонощната норма през 2021 г. са 52 броя спрямо 53 превишения през 2020 г. При сравнение на резултатите от средномесечните норми през 2021 г. спрямо 2020 г. се установява, че само през месеците февруари, септември, октомври и ноември има резултати с по-високи стойности от тези през същите месеци на 2020 г. През 2022 г. са регистрирани 46 превишения, което определя намаляване на превишенията спрямо 2021 г.

МНТ_О_КС_2 Изграждане и поддържане на системата за ранно предупреждение за замърсяване

С Решение № 331 от Протокол № 14/26.11.2020 г. на Общински съвет – Монтана е определено, че разполагайки с информация за превишение на нивата на ФПЧ₁₀ в три поредни дни, ще ограничава движението на пътни превозни средства (ППС), предназначени за превоз на пътници с повече от осем места за сядане, без мястото на водача (автобуси); ППС, предназначени за превоз на товари с две оси и/или които имат максимално допустима маса по-малка от 12 тона, с изключение на тези ППС, притежаващи специални разрешения за зона 1 – Централна градска част до момента на постигане на допустимите нива на ФПЧ₁₀.

По програма LIFE на територията на гр. Монтана са доставени и монтирани 2 бр. Автоматични измервателни станции (АИС) за мониторинг на емисиите на ФПЧ_(10;2,5) на стойност 192000 лв. Местоположението им е определено с цел коректното отчитане на емисиите на фини прахови частици, включително и тези от битовото отопление с дърва и въглища. Станциите са оборудвани с автоматични анализатори за едновременно измерване на концентрациите на ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5} в атмосферния въздух, което е от съществено значение за оценка на неблагоприятното въздействие на замърсяването с ФПЧ върху здравето. Същите са въведени в експлоатация в началото на 2021 г. и към настоящия момент данни от измерените концентрации в двете АИС са достъпни в реално време за потребителите на интернет страницата на общината с адрес https://www.orion-environment.bg/metrics/bg/montana/ais_pyrvo_uchiliste. Получените данни от двете АИС са основа за създаване на система за ранно предупреждение за замърсяване. През 2022 г. не са установени в три последователни дни с превишения на нормите, за да се приложат предвидените мерки за ограничаване движението на ППС в зона 1 на града.

МНТ_О_КС_9 Поддържане на „синята“ зона за паркиране в центъра на града и при необходимост разширяване на обхвата ѝ

Функциониращите „сини зони“ за паркиране в централната част на града се поддържат и контролират. Предвижда се разширяване на тези зони. В изпълнение е изградена нова „синя зона“ за паркиране. През 2022 г. са изградени 5 бр. нови паркинги на ЖП гара, бл. №18 и №41 в к-с „Младост“ и блок „Геолози“ на 824 726 лв.

МНТ_О_КС_10 Установяване на сътрудничество на общината с Овергаз Мрежи АД за ежегодно подаване на информация за броя на присъединилите се абонати към централната газификационна мрежа на града (битови абонати и небитови абонати), в т.ч. от какъв тип отопление преминават на газ

Общината разполага с важна информация за газификацията на обекти в града и оттам – за намалени емисии. През 2021 г. от страна на Община Монтана е организирана кръгла маса в рамките на проекта по програма LIFE, на която присъстват представители на газоразпределителното дружество, топлофикация, експерти от общинска администрация и граждани на общината. Събитието е отразено от местни и национални медии, като при неговото

протичане е представена схемата за преминаване към алтернативни форми на отопление, като поставените въпроси и предложения са разгледани и обсъдени. През 2021 г. по програма LIFE със съдействието на Овергаз Мрежи АД са присъединени 174 домакинства към газопреносната мрежа на града. Газоразпределителното дружество ежегодно подава информация на Община Монтана за присъединените абонати – физически и юридически лица. През 2022 г. от „Овергаз Мрежи” АД е доставил на клиентите си в общината над 11,6 млн.м³ природен газ. Чрез замяната на твърдите и течни горива с природен газ е избегнато отделянето на 703 тона вредни емисии, в т. ч. 640 тона киселинни оксиди и 63 тона фини прахови частици, с което се е подобрило качеството на атмосферния въздух в общината. Емисиите на парникови газове са намалели с над 17 300 тона.

МНТ_Т_КС_3 Ежегодно поетапно затревяване, залесяване и/или благоустрояване на “калните петна”

С цел благоустрояване на „кални петна” са изградени паркинги пред блокове от едно до четири в ж.к. „Пъстрина”. За 2022 г. е извършен основен ремонт на улици за 3210762 лв. и текущ ремонт за 32400 лв.

МНТ_Т_КС_4 Ежегодно изграждане на нова и/или подмяна на съществуваща пътна инфраструктура вкл. и ремонтни дейности за запълване на дупки по уличните платна и тротоарите.

С цел намаляване на вторичния унос на ФПЧ₁₀ в резултат на отлагането на прахови частици в дупките по пътните платна и тротоарите през отчетния период е извършена цялостна реконструкция и асфалтиране на бул. „Арнолди” на стойност 1,5 млн лв., цялостно асфалтиране на ул. „Никола Вапцаров” на стойност 0,7 млн лв. Извършен е текущ ремонт/изкърпване на улични платна на стойност 0,324 млн лв. Преасфалтирани са шест улици в с. Д-р Йосифово. За 2022 г. е извършен основен ремонт на улици за 3210762 лв. и текущ ремонт за 32400 лв.

МНТ_Т_КС_5 Ежегодно периодично миене на уличната мрежа на града с увеличен обхват спрямо базовата 2016г. (2016г. – 1100дка)

Хигиенно учестено миене на улици се извършва от Общинското предприятие „Чистота“. За 2022 г. са измити 1510 дка от уличната мрежа на града и росена на 600 дка на обща стойност от 141340 лв.

МНТ_Т_КС_6 Ежегодно озеленяване/допълнително залесяване на обществените пространства в града (извън озеленяването по одобрени проекти по ОПРР и други програми)

Извършва се ежегодно озеленяване на обществените пространства, предвидени за зелени площи, с растителност - предимно цветя спрямо сезона. Осъществява се от фирма, сключила договор с Община Монтана с осигурен определен ресурс за заплащане. Намалени са емисии на прах в резултат на абсорбирането ѝ от растителността. През 2022 г. ученици от Финансово-стопанска професионална гимназия "Васил Левски" - Монтана засадиха на бул. „Хаджи Димитър” 10 броя бреси по случай годишнината от създаването на училището. Ученици от IV основно училище „Иван Вазов” – Монтана засадиха дървета в Парк „Св. Дух” – Монтана. От доброволци са засадени 30 броя дървета в Парк „Слънчева градина”.

Община Монтана осъществява ежегодно наблюдение и оценка на изпълнението на Комплексната програма на Община Монтана за намаляване нивата на замърсителите ФПЧ₁₀ и ПАВ за периода 2019-2023 г., за да проследява напредъка по постигане на целите и да предприеме своевременно адекватни действия в случай на идентифицирани проблеми.

Изготвил:

инж. Сашко Попов, гл. експерт „ОПС“